

Handelingen 15:36 – 16:40 Het evangelie naar Europa

Zingen: Psalm 67:1-2, Gezang 52:2, Gezang 119:1-2

Lezen: Galaten 5:1-6, 2 Timotëus 1:1-10, Filippenzen 4:4-7

Ruzie!

Lucas verhaalt in zijn tweede boek veel positieve zaken over de christelijke gemeenten uit de begintijd, maar hij verzwijgt de minder mooie zaken niet. In Lucas 15:36-41 vertelt hij ons dat Paulus en Barnabas ruzie hadden. Twee mannen die zij aan zij gevochten en geleden hadden voor het evangelie, kwamen er samen niet meer uit. Paulus vond Johannes Marcus ongeschikt voor de tweede zendingsreis, omdat hij hen op de eerste zendingsreis in de steek gelaten had. Daarop ging Barnabas met Marcus naar Cyprus en ging Paulus met Silas naar Klein-Azië. Gelukkig is de ruzie later weer bijgelegd, maar wat zal die ruzie eerst een pijn gedaan hebben!

Een nieuwe medewerker

In Klein-Azië ontmoette Paulus Timoteüs, “de zoon van een gelovig geworden Joodse vrouw en een niet-Joodse vader”. Met de term “gelovig” wordt in het Nieuwe Testament steeds bedoeld dat de betrokkene in de Here Jezus gelooft. En “ongelovig” betekent zoals in Handelingen 28:24, dat de betrokkene het evangelie wel gehoord heeft, maar het niet gelooft.

Timoteüs werd Paulus’ nieuwe medewerker, maar moest om hem van nut te kunnen zijn eerst besneden worden. Waarschijnlijk was hij als klein kind niet besneden, omdat zijn niet-Joodse vader dat niet goed vond.

Paulus bevestigt zijn brief aan de Galaten

Besneden zijn of onbesneden zijn en het al of niet houden van de Joodse wetten was een belangrijk thema in Paulus’ brief aan de Galaten. Paulus schreef deze brief aan de gemeenten in Zuid-Galatië nog voordat in 48 n.Chr. het apostelconvent plaatsvond. Op dat apostelconvent werd het beleid van Paulus zoals hij dat in de brief in de Galaten had verdedigd, over de gehele linie gerechtvaardigd en bevestigd. De besluiten van het apostelconvent waren voor de verbreiding van het evangelie erg belangrijk. Heidenen hoefden zich niet te laten besnijden en zich niet aan de wet van Mozes te houden, en het verbaast dan ook niet te lezen: “De gemeenten werden steeds sterker in het geloof en het aantal leerlingen nam dagelijks toe.”

Naar Europa!

Paulus wilde ook op andere plaatsen in Klein-Azië het evangelie verkondigen, maar gek genoeg stond de Heilige Geest dat niet toe. De Heilige Geest die verhindert dat het evangelie verkondigt wordt? De oplossing van dit raadsel kwam voor Paulus in een droom: “Steek over naar Macedonië en kom ons te hulp!”. Dat was het! Paulus moest niet in Klein-Azië blijven, maar het evangelie moest verder: “tot aan de uiteinden van de aarde” (Handelingen 1:8).

God opent harten

Paulus verkondigde het evangelie altijd eerst aan de Joden, die in het hele Romeinse rijk en ook daarbuiten leefden. Filippi was echter een Romeinse kolonie en daar was weinig kans op een Joodse gemeenschap. Toch trok Paulus op sabbat richting de rivier op zoek naar een Joodse gebedsplaats. Een echte synagoge vond hij niet, maar wel een aantal vrouwen die daar bijeengekomen waren. Een van hen was Lydia, zij was een “vereerder van God”. Dat betekent dat zij de God van Israël vereerde, maar zich niet bij het volk van Israël had laten inlijven. Dat laatste hoefde nu ook niet meer, zal Paulus haar duidelijk gemaakt hebben. Toch was dat niet de reden dat zij tot geloof kwam. Er staat: “De Heer opende haar hart voor de woorden van Paulus.” Als teken dat zij nu echt helemaal bij het volk van God hoorde, werd zij samen met haar huisgenoten gedoopt. Haar geloof bracht ook gelijk vruchten van dankbaarheid voort: “Als u er van overtuigd bent dat ik in de Heer geloof, neem dan bij mij uw intrek.”

Geen reclame van de duivel!

Het begon zo mooi in Filippi met het geloof van Lydia en haar bijzondere gastvrijheid, maar er is altijd iemand die klaar staat het te verzieken en dat is de duivel. Een slavin met een waarzeggende geest gaat reclame maken voor Paulus met de woorden: “Deze mensen zijn dienaren van de allerhoogste God en verkondigen u hoe u gered kunt worden!” Daar valt geen speld tussen te krijgen, dus waarom zou de vader der leugen zoiets doen? Wel, zo kon hij net doen alsof er verband was tussen de boodschap van Paulus en heidense waarzeggerij en toverij. Paulus kon dit niet langer verdragen en hij beval de waarzeggende geest in naam van Jezus de slavin te verlaten.

Lijden om de naam van Jezus

Toen de slavin niet meer kon waarzeggen, waren haar eigenaars erg boos op Paulus en Silas. Ze kwamen met twee valse beschuldigingen tegen Paulus en Silas.

1. “Deze mensen brengen onze stad in rep en roer.” Daar klopte niets van. Paulus en Silas waren geen oproerkraaiers en ze hebben boel ook niet op stelten gezet.
2. “Het zijn Joden, die een levenswijze verkondigen waarmee wij, als Romeinen, niet mogen instemmen en die we niet in praktijk mogen brengen.” Ook dat was onzin. Het Jodendom was een toegestane godsdienst in het Romeinse rijk en er waren ook Joden, zoals Paulus en Silas, die het Romeinse burgerrecht bezaten.

Zonder geldige rechtspraak werden Paulus en Silas de kleren van het lijf gerukt, kregen ze een groot aantal stokslagen en werden ze in de gevangenis opgesloten, met de voeten in het blok. In deze moeilijke situatie vonden Paulus en Silas troost bij God. Ze zongen liederen tot eer van God die iedereen in de gevangenis kon horen. De duivel had hen wel veel kwaad gedaan, maar hun stem niet tot zwijgen gebracht. Het evangelie bleek niet te stuiten.

Een wonderlijke aardbeving met geweldige gevolgen

Nog tijdens het zingen kwam er een hevige aardschok, die ook de gevangenis trof. Maar niemand raakte onder puin bedolven, niemand raakte gewond. Wel sprongen alle deuren open en bij iedereen schoten de boeien los. Paulus wist de hevig geschrokken cipier van zelfmoord te weerhouden. Nu was het zijn beurt om te beven. Trillend op zijn benen stond hij voor Paulus en Silas: “Wat moet ik doen?” Wat was de gevangenisbewaarder blij toen Paulus hem het evangelie had verteld en hij tot geloof gekomen was. Zulk geloof kon natuurlijk niet zonder gevolgen blijven. Hij maakte persoonlijk de wonden van Paulus en Silas schoon en zette hen in zijn eigen woning een maaltijd voor.

Rechters in de beklagdenbank

In antwoord 112 van de Catechismus staat dat liegen en bedriegen echt duivelswerk is. Daarom mochten Paulus en Silas de tegen hen geuite valse beschuldigingen niet zomaar laten passeren. Ze hoefden echter niet hun onschuld te bewijzen, maar alleen maar te laten weten dat zij als Romeinse burgers zonder vorm van proces op onbehoorlijke wijze gestraft waren. De stadsbestuurders kwamen nu zelf in de beklagdenbank en werden plots heel vriendelijk. Voor de nog prille gemeente in Filippi was het heel belangrijk dat Paulus en Silas in het openbaar gerehabiliteerd werden.